

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / KOHTEEN INVENTOINTIRAPORTTI**Vanha vesilaitos**

Kuvateksti: Vanha vesilaitos luoteeseen

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä

Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Vesilaitoksen toisesta kerroksesta
Äyhänjärvelle

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä

Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Vedenottokanava Äyhönjärvestä

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä

Kuvausaika: 9.1.2020

Kunta:	Rauma
Kylä/kosa:	Paroalho
Kiinteistötunnus:	684-6-606-1
Sijainti:	Pumpputie 2
Kohdetyyppi:	tekninen huolto
Kohdeluokka:	ei määritelty
Arvotus:	paikallisesti merkittävä
Ajoitus:	1930-luku
Tietotila:	inventoitu kohde
Kirjaaja:	Niina Uusi-Seppä
Kirjauspvm:	7.1.2020
Inventoija:	Niina Uusi-Seppä
Inventointipvm:	9.1.2020

Historia

Rauman valtuusto esitti rahatoimikamarille vesi- ja viemärlaitoksen perustamista vuonna 1923. Raumalaiset eivät kuitenkaan pitäneet vesijohtoa tarpeellisena, kun veden kantaminen yksikerroksisiin taloihin sujui muutenkin mukavasti. Terveystieteiden lautakunta koitti kiirehtiä päätöksiä, kun useita kaivoja jouduttiin asettamaan käyttökieltoon vuonna 1925. Ongelmia aiheuttivat käymälöiden lisäksi mm. nahkatehtaan ja meijerin jätevedet.

Vesi- ja viemärlaitoksen yhtäaikainen rakentaminen oli kallista, joten se herätti paljon vastustusta ja hanke eteni hitaasti. Ensimmäiset suunnitelmat saatiin tehtyä vuoteen 1928 mennessä. Niiden mukaan vesi oli tarkoitus ottaa Kaarojärvestä. Kaarojärven veden riittävyttä epäiltiin ja seuraavaksi tarkasteltiin mahdollisuutta johtaa vesi Lapinjoesta. Lopulta päädyttiin Äyhönjärveen, joka oli riittävän syvä. Vesi oli ruskeaa, mutta helposti puhdistettavissa. Järven ympärillä ei vielä tuolloin ollut juuri muuta rakennuskantaa. Hankkeen vastustajat saatiin lopulta taivuteltua myöntyväsiksi mm. korostamalla vesi- ja viemärlaitoksen tärkeyttä kaupungin kehittymiselle.

Lopullinen päätös rakentamisesta tehtiin vuonna 1933 ja työt alkoivat samantien. Vedenottoaika

sijoitettiin järven syvimpään kohtaan paalupukkien varaan tehtynä imujohtona ja pumppuasema suodatinlaitteineen rakennettiin järven rannalle lähelle laskuojan suuta. Raumanjoen suulle rakennettiin maapato, jossa oli luukulla suljettava vedenjärjestelypato. Äyhönjärven maapato ja pumppuasema, Nanunkallion vesitorni, jätevedenpuhdistuslaitos ja kiireellisimmät putkityöt saatiin tehtyä vuoden 1934 syksyyn mennessä.

Koska Rauma joutui käyttämään pintavettä, sen piti puhdistaa juomavetensä jo 1930-luvulla kemiallisesti. Laitos ei tyytynyt vain mekaaniseen puhdistukseen vaan otti käyttöönsä myös biologiset menetelmät. Rauman kaltaisia laitoksia oli tuolloin vain Helsingissä ja Lahdessa. Äyhönjärven puhtaudesta huolehdittiin istuttamalla rannoille havupuita, ohjaamalla järven kautta kulkenut talvitie muualle ja siirtämällä rannalla ollut karjan myyntipaikka pois.

1930-luvun lopulla Raumalla tuli vesijohtovesi 300 yksityistalouteen ja 17 kaupungin laitokseen. Vuonna 1946 jo 83 % raumalaistalouksista oli liitetty vesijohtoverkkoon. Pori rakensi vesilaitosta samaan aikaan ja kaupungit kilpailivat siitä, kumpi saisi laitoksensa käyttöön ensin. Raumalaiset voittivat kilvan.

Kotitalouksien ja teollisuuden lisääntyvä vedenkäyttö kaksinkertaisti vedenkulutuksen 1960-luvun aikana, minkä vuoksi Raumalla alettiin suunnitella veden ottamista Pyhäjärvestä. Pyhäjärven vettä hamusivat myös turkulaiset ja asiaa puitiin korkeinta hallinto-oikeutta myöten kaksi vuosikymmentä. Ratkaisuja odotellessa Rauma alkoi johtaa vettä Eura- ja Lapinjoesta ja rakensi Äyhönjärvelle noin puolentoista kuukauden raakavesitarpeen tyydyttävän altaan. Järveä on myös ruopattu ja syvennetty vuosien varrella.

Vesilaitoksen johtajana toimi aluksi kaupunginjohtaja Oskar Nero. Vuonna 1936 johtajaksi nimettiin kaupungininsinööri A.B. Tammivaara. Pumppulaitoksen hoitajana toimi konemestari J. Kuusilehto. 1960-luvun alussa vesilaitoksen johtajana oli kaupungininsinööri Viljo Nurminen ja henkilökuntana käyttömestari ja koneenhoitaja. Uusi vesilaitos valmistui vuonna 1966 ja vanha laitos jäi pois käytöstä.

Kuvaus

Äyhönjärven rannalle vuonna 1934 valmistunut vesilaitos edustaa tyyliltään 1920-luvun klassismia. Tiili/betonirunkoinen, satulakattoinen rakennus on rapattu ja maalattu keltaiseksi/lohenpunaiseksi. Katteena on saumapelti. Rakennus muodostuu yksi-, kaksi- ja kolmikerroksisista osista. Pumppuaseman ja järven välissä on pieni puinen varastorakennus. Pumppuasema jäi pois alkuperäisestä käytöstä uuden vedenpuhdistamon valmistuttua 1960-luvulla. Tämän jälkeen rakennuksessa on ollut lähinnä nuorisoin harrastetiloja.

Ulkoisesti hyvin alkuperäiset klassistiset piirteensä säilyttänyt 1930-luvun vesilaitos kertoo sekä Rauman kaupungin että yleisemmin yhdyskuntatekniikan kehityksestä. Kohteella on maisemallista merkitystä ja huomattava merkitys paikallisen yhdyskuntatekniikan historian kannalta.

Arviointi

Historiallisesti, maisemallisesti ja säilyneisyydeltään arvokas.

Ulkoisesti hyvin alkuperäiset klassistiset piirteensä säilyttänyt 1930-luvun vesilaitos ulkorakennuksineen merkittävällä paikalla Äyhönjärven ja Raumanjoen liittymäkohdassa kertoo sekä Rauman kaupungin että yleisemmin yhdyskuntatekniikan ja hygieniavaatimusten kehityksestä. Kohteella on maisemallista merkitystä ja huomattava merkitys paikallisen yhdyskuntatekniikan historian kannalta. Rakennus on säilynyt ulkoisilta piirteiltään hyvin, sisätiloissa parhaiten on säilynyt porrashuone. Vesilaitoksen toimintaan liittyvä tekniikka ja tilat on muutettu osittain nuorisotilojen käyttöön, osittain vesilaitoksen väestösuojaksi ja autotalleiksi.

Kunto/säilymisedellytykset

Vanha vesilaitos jäi pois käytöstä uuden vesilaitoksen valmistuttua 1966. Tilat ovat tuon jälkeen olleet mm. nuorisoin harrastetiloina. Rakennuksen ylläpito näyttäisi jääneen viime vuosina vähälle, joten se vaatisi jo isompaa korjausta. Rakennus on ainakin osittain edelleen käytössä bänditiloina ja

vesilaitoksen autotalleina. Vesilaitoksen mahdollinen laajentaminen uhkaa rakennuksen säilymistä.

Omistaja

Rauman kaupunki

Suulliset tiedot

Juha-Pekka Erama, Rauman vesilaitos

Ville Salo, Rauman tilapalvelut

Lähiympäristö/pihapiiri

Vanha vesilaitos sijaitsee länsirannalla Äyhönjärven ja Raumanjoen yhtymäkohdassa. Vesilaitoksen käyttämä vesi otetaan järvestä. Vesilaitoksen ja järven välissä on arviolta 1930-luvulla rakennettu puinen varastorakennus. Rantaa myöten kulkee polku/ulkoilureitti. Vanhan vesilaitoksen länsipuolella on 1960-luvulla rakennettu uusi vesilaitos myöhemmin tehtyine laajennusosineen. Pohjoispuolella kulkee Äyhönjärventie ja eteläpuolella maasto kohoaa jyrkästi kohti läheistä kerrostaloaluetta. Pihapiiri on pääosin päällystettyä paikoitus- ja varastoaluetta. Vesilaitoksen aluetta ympäröi teräsverkkoaita.

Lähteet

Ulla Heino: Rauma. Idylliä ja tehokkuutta 1875-2000. Rauman kaupunki, 2002.

Yrjö Virtanen: Rauman kaupungin vesi- ja viemärilaitos 50 vuotta. 1984.

www.porssitieto.fi

Rauman kaupungin pääarkisto, rakennusvalvonnan arkisto ja tilapalveluiden arkisto.

Suojelutilanne

Rakennusta ei ole suojeltu

Tiivistelmä

Äyhönjärven rannalle vuonna 1934 valmistunut vesilaitos edustaa tyyliltään 1920-luvun klassismia. Tiili/betonirunkoinen, satulakattoinen rakennus on rapattu ja maalattu keltaiseksi/lohenpunaiseksi. Katteena on saumapelti. Rakennus muodostuu yksi-, kaksi- ja kolmikerroksisista osista. Pumppuaseman ja järven välissä on pieni puinen varastorakennus. Pumppuasema jäi pois alkuperäisestä käytöstä uuden vedenpuhdistamon valmistuttua 1960-luvulla. Tämän jälkeen rakennuksessa on ollut lähinnä nuorison harrastetiloja.

Ulkoisesti hyvin alkuperäiset klassistiset piirteensä säilyttänyt 1930-luvun vesilaitos kertoo sekä Rauman kaupungin että yleisemmin yhdyskuntatekniikan kehityksestä. Kohteella on maisemallista merkitystä ja huomattava merkitys paikallisen yhdyskuntatekniikan historian kannalta.

Rakennukset

Pumppuasema

Ulkorakennus

Avustukset

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / RAKENNUKSEN INVENTOINTIRAPORTTI

Rauma, Vanha vesilaitos

Pumppuasema

Kuvateksti: Julkisivu
pohjoiseen
Äyhönjärventielle
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Lounaasta
vesilaitoksen
pihalta. Entisen
maavallin tilalla on
parkkipaikka.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Allashuoneiden tilalla on autotalleja ja väestösuoja. Ovet on uusittu ja päädyn flogulaattorihuoneet on purettu. Myös matalamman osan pannuhuoneen

tilalla on autotalli. Kulmassa näkyvät vielä kellarin seinät.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Kolmannessa kerroksessa on ovi ja nostolaite vanhaan kemikaalivarastoon.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Alakerran
porrashuone
Kuvallaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Vanhoja välivoia on
säilynyt etenkin
porrashuoneessa
Kuvallaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Toisen kerroksen
porrashuone
Kuvallaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Kolmannen kerroksen

porrashuone

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä

Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Kolmannen kerroksen entinen varastohuone.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä

Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Konemestarin asunnosta on purettu väliseinä.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä

Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Entisen
kemikaalivaraston

lattia

Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Lämpöpatteri
Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Pohjapiirros 1.
kerros, 1951
Kuvalaji: rakennuspiirustus
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020
Huomiot: Allekirjoitus
Rauman kaupungin
rakennustoimisto,
V. Nurminen

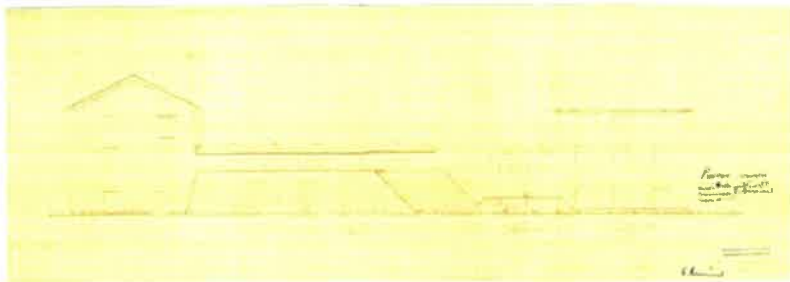
Kuvateksti: Pohjapiirros 2. ja 3. kerros, 1951
Kuvallaji: rakennuspiirustus
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Leikkauspiirustus 1951
Kuvallaji: rakennuspiirustus
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Julkisivut, 1951
Kuvallaji: rakennuspiirustus
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Julkisivut, 1951
Kuvajaji: rakennuspiirustus
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

Nimi:	Pumppuasema
Rakennustunnus:	684-6-606-1
Rakennustyyppi:	tekniset laitteet
Ap.käyttötark:	613 yhdyskuntatekniikan rakennukset
Nyk.käyttötark:	369 muut kokoontumisrakennukset
Ajoitus:	1934
Suunnittelija:	Neuvotteleva insinööri-toimisto Oy
Kerroskkm:	1,2,3
Perustus:	betoni
Runko:	betoni, tiili
Vuoraus:	rappaus
Ulkoväri:	keltainen, lohenpunainen
Kattomuoto:	satulakatto
Kate:	saumapelti
Ikkunat:	1930-luvun ruutuikkunat

Historia

Rauman valtuusto hyväksyi vuonna 1933 Neuvotteleva Insinööri-toimisto Osakeyhtiön ehdotuksen vesijohtolaitoksen rakentamiseksi. Konsulterande ingenjörbyron AB oli perustettu vuonna 1920. Yhtiö otti käyttöön myös suomenkielisen nimen vuonna 1927 (Neuvotteleva Insinööri-toimisto Oy). Yritys myi suunnittelu- ja konsulttipalveluja maa- ja vesirakennusosalalla. Toimitusjohtajana toimi vuosina 1922–43 ruotsalainen insinööri Bror Sjögren. Liiketoiminta myytiin vuonna 1943 Ekonolle, joka meni 1990-luvulla konkurssiin.

Vesilaitos otettiin käyttöön vuonna 1934. Se oli tyypiltään kaksivaiheinen vaakaselkeytyslaitos, jossa oli 250 m³ alavesisäiliöitä ja 400 m³ ylavesisäiliöitä. Raakavesi otettiin viereisestä Äyhönjärvestä. Vesi suodatettiin hiekkasuodattimissa, puhdistuskemikaaleina laitos käytti alumiinisulfaattia, soodaa ja kloorikalkkia.

Alkuperäisiä piirustuksia ei löytynyt, ensimmäiset piirustukset ovat vuodelta 1951. Pohjoispää on kolmikerroksinen. Ensimmäisessä kerroksessa on ollut suodatinlaita ja konehuone. Toisessa kerroksessa oli konemestarin asunto (kaksi huonetta ja keittiö) ja kemikaalien syöttöhuone, jonka lattia on kaakeloitu. Kolmannessa kerroksessa oli pienempi asunto (huone ja keittiö) sekä varasto. Kolmanteen kerrokseen johtaa ulko-ovi, jossa on nostolaite. Siellä säilytettiin veden puhdistukseen käytettäviä kemikaaleja.

Kolmikerroksisen osan itäpuolella on matalampi osa, jossa on ollut kaksi suodatinallasta. Eteläpuolella olevassa matalammassa osassa olivat saostusaltaat ja flogulaattorihuoneet. Flogulaattoreita käytetään saostusaineiden sekoittamiseen. Allashuoneiden kohdalla rakennuksen ympärille on jätetty maavallit tukemaan runkoa. Itäpuolella on ollut yksikerroksinen betonirunkoinen kattilahuone ja polttoainevaramo ja kaakkoisnurkassa maalla peitetty kaksiosainen kellari. Kellarin seinät ovat edelleen paikallaan, mutta flogulaattorihuoneet on purettu.

Laitos toimi vuoteen 1966, jolloin sen viereen valmistui uusi vesilaitos. Tämän jälkeen vanhan vesilaitoksen tiloja on käytetty nuorisoharrastetiloina ja siellä on toiminut mm. kuvataidekoulu. Tiloihin on tehty tarpeellisia muutoksia ainakin 1980- ja 1990-luvuilla. Ensimmäisessä kerroksessa on ollut mm. keramiikan polttoon tarkoitettut uunit. Kolmanteen kerrokseen on tehty askartelu- ja kerhuhuoneita vuonna 1980. Tiilikatto on muutettu saumapelliksi vuonna 1988. Ulko-ovi on uusittu vuonna 1999. Nykyisin rakennuksessa on bändien harjoitustiloja. Tiloja on muokattu tarpeen mukaan väliseiniä rakentamalla ja purkamalla ja kattoja on laskettu. Vanhojen saostusaltaiden paikalla on toiminut 1970-80 -luvulla ainakin veneenrakentaja ja tiloja on käytetty myös Rauman museon isompien esineiden varastona. Myöhemmin niihin on tehty isot autotallit ja väestönsuoja vuonna 1992. Altaiden pohjalle on valettu betoni ja kattoja on laskettu. Altaiden kohdalla länsiseinällä ennen ollut maavalli on tasoitettu parkkipaikaksi 2000-luvulla.

Kuvaus

Äyhönjärven rannalla sijaitseva vesilaitos edustaa tyyliiltään 1920-luvun klassismia. Tiili/betonirunkoinen, satulakattoinen rakennus on rapattu ja maalattu keltaiseksi/lohenpunaiseksi. Katteena on saumapelti. Rakennus muodostuu yksi-, kaksi- ja kolmikerroksisista osista.

Arviointi

Ulkoiselta olemukseltaan hyvin alkuperäiset piirteensä säilyttänyt 1930-luvun vesilaitosrakennus tärkeällä paikalla Äyhönjärven ja Raumanjoen liittymäkohdassa. Myös sisätiloissa porrashuoneet ovat säilyneet alkuperäisessä asussaan. Rakennuksella on paikallishistoriallista ja maisemallista merkitystä.

Kunto/säilymisedellytykset

Rakennus olisi kunnostuksen tarpeessa niin sisä- kuin ulkopinnoiltaan. Vesilaitoksen laajentamissuunnitelmat uhkaavat vanhan rakennuksen säilymistä.

Sisätilat

Sisätiloissa on parhaiten säilynyt porrashuone portaineen, kaiteineen ja kiinteine kaappeineen. Osa väliovista on vanhoja, mutta uuden käytön vuoksi rakennukseen on lisätty huoneita ja palo-ovia. Entisen kemikaalien syöttöhuoneen lattian laatoitus on mahdollisesti alkuperäinen. Vesialtaita tai muita vedenpuhdistusprosessiin liittyviä rakenteita ei ole säilynyt. Myös vanhoja asuntotiloja on muutettu mm. poistamalla väliseinä. Kolmannessa kerroksessa ollut keittiö on säilynyt samalla paikalla, mutta sen sisustus on uusittu ilmeisesti 1970-luvulla. Saostusaltaiden paikalle on tehty väestösuoja ja autotalleja ja tiloja on madallettu sekä pohjaa täyttämällä että kattoja laskemalla.

Erityispiirteet

Erityisesti kolmikerroksisessa osassa on säilynyt klassistinen ulkoasu pieniruutuisissa ikkunoissa, räystäiden profiloinnissa kissapenkkeineen ja päätyjen pyöröikkunassa.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / RAKENNUKSEN INVENTOINTIRAPORTTI**Rauma, Vanha vesilaitos****Ulkorakennus**

Kuvateksti: Julkisivu kaakkoon Äyhönjärvelle

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä

Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Julkisivu lounaaseen pihan puolelle

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä

Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Julkisivu luoteeseen

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä

Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvateksti: Pariovien saranat

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä

Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
 Kuvausaika: 9.1.2020

Kuvalaji: yleiskuva
 Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
 Kuvausaika: 9.1.2020

Nimi:	Ulkorakennus
Rakennustunnus:	684-6-606-1
Rakennustyyppi:	varastot
Ap.käyttötark:	719 muut varastorakennukset
Nyk.käyttötark:	719 muut varastorakennukset
Ajoitus:	1930-50
Suunnittelija:	ei täytetty
Kerroskkm:	1
Perustus:	betoni
Runko:	rankorakenne
Vuoraus:	pystyrimalauta
Ulkoväri:	vaalea/beige
Kattomuoto:	satulakatto
Kate:	saumapelti
Ikkunat:	peitetty

Historia

Ulkorakennuksesta ei löydy piirustuksia eikä muita tietoja. Rakennus on tyylipiirteidensä ja rakenteidensa perusteella mahdollisesti rakennettu samoihin aikoihin vesilaitoksen kanssa tai viimeistään 1950-luvulla. Se on luultavasti ollut autotalli tai kalustovaja. Rakennuksessa on molemmissa päissä leveät pariovet ja keskellä rakennusta pienemmät ovet. Länsiseinällä olevien ovien eteen on varastoitu tavaraa ja ovet on poistettu käytöstä. Rakennuksessa on maalattia. Yläosassa molemmin puolin rakennusta olevat pienet ikkunat on peitetty. Vesikatteenä on saumapelti. Rakennus on maalattu öljymaalilla ainakin vuonna 1984 ja samaan aikaan myös katto on kunnostettu. Rakennus toimii edelleen varastona.

Kuvaus

Puurakenteinen, pystyrimavuorattu, satulakattoinen autotalli/varasto, jossa saumapeltikatto. Molemmissa päissä maapohjainen huone, päätyseinissä pariovet ja keskellä rakennusta pienempi ovi molempiin huoneisiin. Katon rajassa pienet ikkunat rakennuksen molemmilla puolilla.

Arviointi

Rakennus on hyvin säilynyt, 1900-luvun alkupuolelle tyypillinen autotalli/varastorakennus. Sillä on arvoa osana Rauman vesilaitoksen historiaa.

Kunto/säilymisedellytykset

Rakennus vaikuttaa hyväkuntoiselta.